

Tervon ilmastotyö

SISU-hanke Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon

24.4.2025

Yhteyshenkilö: Sanni Kalilainen, SavoGrow
(sanni.kalilainen@savogrow.fi)

KUOPIO

Pohjois-Savon liitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVOGROW
KEHITYSYHTIÖ

SISU-hanke

- Hankeaika:
 - Alkoi 2.5.2023
 - Loppuu 30.4.2026
- Toteuttajat:
 - Kuopion kaupunki (Kuopio ja Siilinjärvi)
 - Iisalmen kaupunki (Iisalmi, Kiuruvesi, Lapinlahti ja Sonkajärvi)
 - Navitas Kehitys Oy (Joroinen, Leppävirta ja Varkaus)
 - SavoGrow Oy (Keitele, Pielavesi, Rautalampi, Suonenjoki, Tervo ja Vesanto)
- Budjetti
 - SavoGrown alue 356 394€, koko hanke 1 316 026 €
- Rahoittajat
 - Pohjois-Savon liitto (EAKR) 75 % ja osallistuvat kunnat (omarahaus) 25 %
- Hankehenkilöstö:
 - SavoGrown ilmastokoordinaattorit:
 - Sanni Kalilainen: Rautalampi, Vesanto, Suonenjoki, Tervo
 - Anssi Kemppinen: Keitele, Pielavesi
 - Muu maakunnallinen SISU-tiimi
 - Kolme ilmastokoordinaattoria ja yksi projekti- ja viestintävastaava

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVGROW
KEHITYSYHTIÖ

Ilmastotyön taustaa

- Hiilineutraalius: kunnan/kaupungin alueella hiilinielu sitoo kaikki päästöt, jotka alueella syntyvät.
- Kasvihuonekaasupäästöt korkeimmillaan 2000-luvun alkupuolella, jonka jälkeen päästöt hitaasti laskeneet.
- Suomessa noin 70 % päästöistä syntyy energiasektorilta, noin 14 maataloudesta ja 11 % teollisuuden prosesseista sekä 4 % jätteiden käsittelystä.

(Syke 2022a.)

Euroopan unionin
osarahoittama

Selvennystä päästömääriin

- Vuonna 2000 suomalaisen keskimääräinen hiilijalanjälki oli 14 tCO₂-ekv. Vuonna 2021 vastaava luku on 7,7, eli päästöt ovat pienentyneet merkittävästi!
- Vertailun vuoksi vuonna 2023 (ennakkotiedot) päästöjen määrä asukasta kohden on Tervossa ollut 9,7 tCO₂-ekv.
- Tavoite olisi, että henkeä kohden laskettu päästömäärä olisi:
 - vuoteen 2030 mennessä 2,5 t CO₂-ekv
 - vuoteen 2040 mennessä 1,4 t CO₂-ekv
 - vuoteen 2050 mennessä 0,7 t CO₂-ekv.
- Kunta ja kaupunki pystyy tekemään osansa suorilla toimenpiteillä mutta vaikuttavin työ tehdään kotitalouksissa. Tähän kunta voi osallistua näyttämällä esimerkkiä ja mahdollistamalla ilmastoystävälliset valinnat.

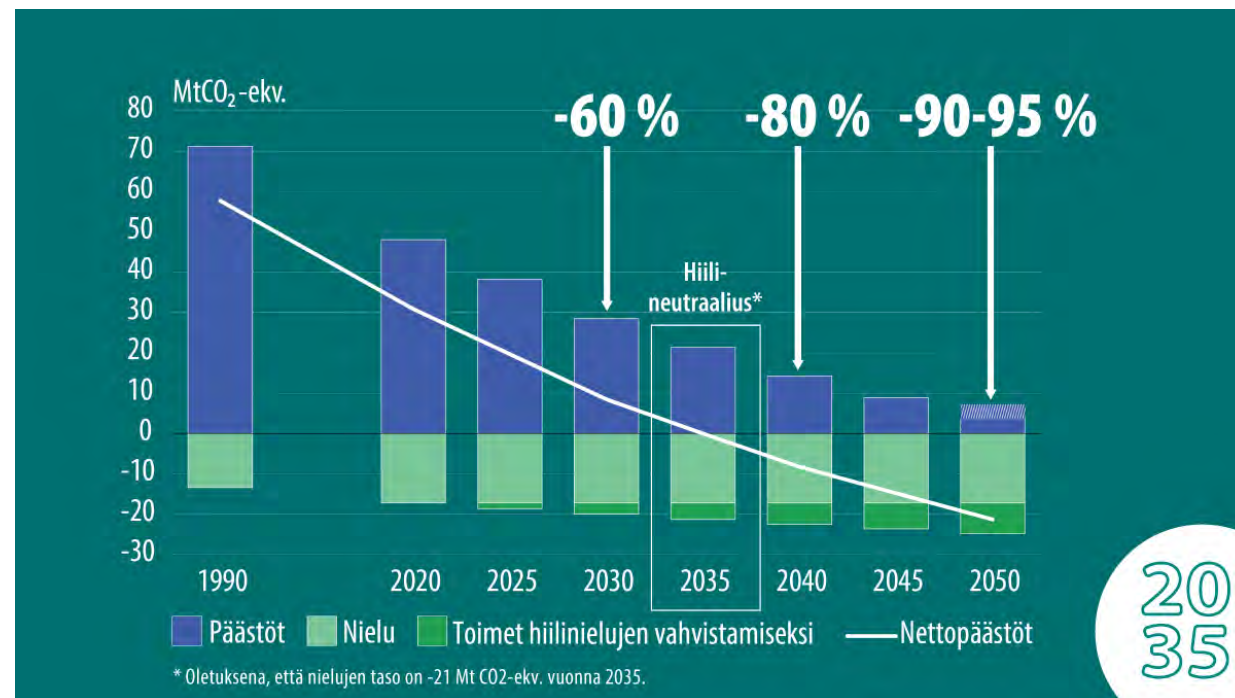

Euroopan unionin
osarahoittama

Päästövähennystavoitteet

- Uudistetussa ilmastolaissa (423/2022) asetetaan päästövähennystavoitteet vuosille 2030, 2040 ja 2050. Tavoitteena, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä.
- Hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa kunnilla ja kunnallisilla toimijoilla on merkittävä rooli.
- Kunnat tulisi nähdä ilmastotyössä toimeenpanijana, markkinoiden avaajana uusille vähähiilisille hankinnoille sekä suunnannäyttäjänä ja mahdollisuuksien rakentajana kuntalaisille ja kaikille kunnan alueella toimiville.

<https://valtioneuvosto.fi/-/1410903/uusi-ilmastolaki-voimaan-heinakuussa>

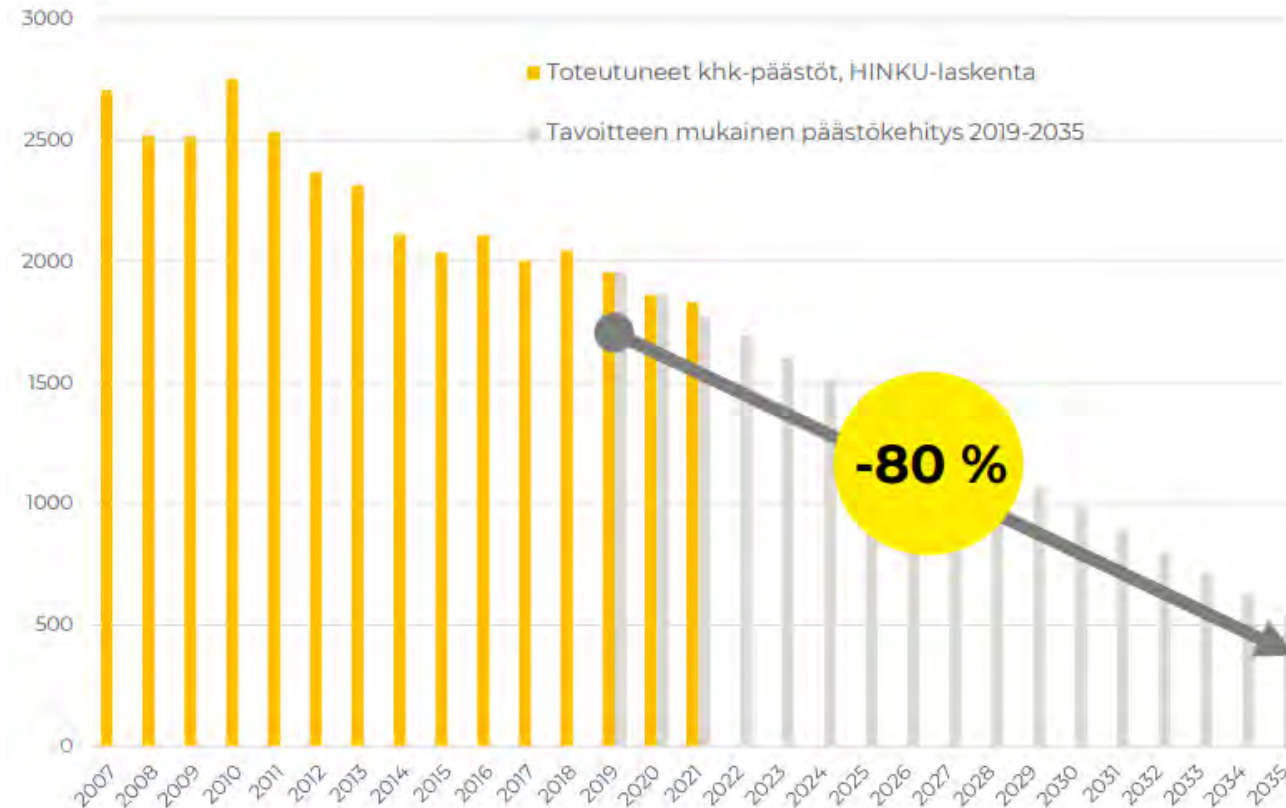
Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Maakunnalliset tavoitteet

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt 2007-2021 ja tavoitteen mukainen päästövähennystarve 2019-2035 (kompensaation mahdollisuus), HINKU-laskenta* [SYKE 2023]

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Kuntien päästölaskenta

- Kunnissa päästöt lasketaan käyttöperusteisen laskennan mukaisesti
 - Maantieteellinen rajaus, mutta tietyt sektorit kulutusperusteisesti: sähkön ja lämmön kulutus, henkilöautoliikenne ja jätteiden käsittely
- Ns. Hinku-laskenta on kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli
 - Ei sisällä päästökauppateollisuutta, teollisuuden sähkönkulutusta ja jätepäästöjä eikä läpiajoliikennettä

(Kuntaliitto 2021.)

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Mihin ilmastosuunnitelmaa tarvitaan?

Kestävän kuntakehityksen työkalu, jonka avulla kunnat ja kaupungit osallistuvat hiilineutraaliuden saavuttamiseen Suomessa.

- Kuntien ilmastoystävällinen brändi tärkeää tulevaisuudessa -> vahvistaa imagoa houkuttelevana kuntana ja voi lisätä vetovoimaisuutta myös yritysten silmissä. Positiivisia vaikutuksia kunnan elinvoimaan. (Syke 2022b.)
- Suunnitelmallinen ilmastotyö edellytyksenä rahoituksille?

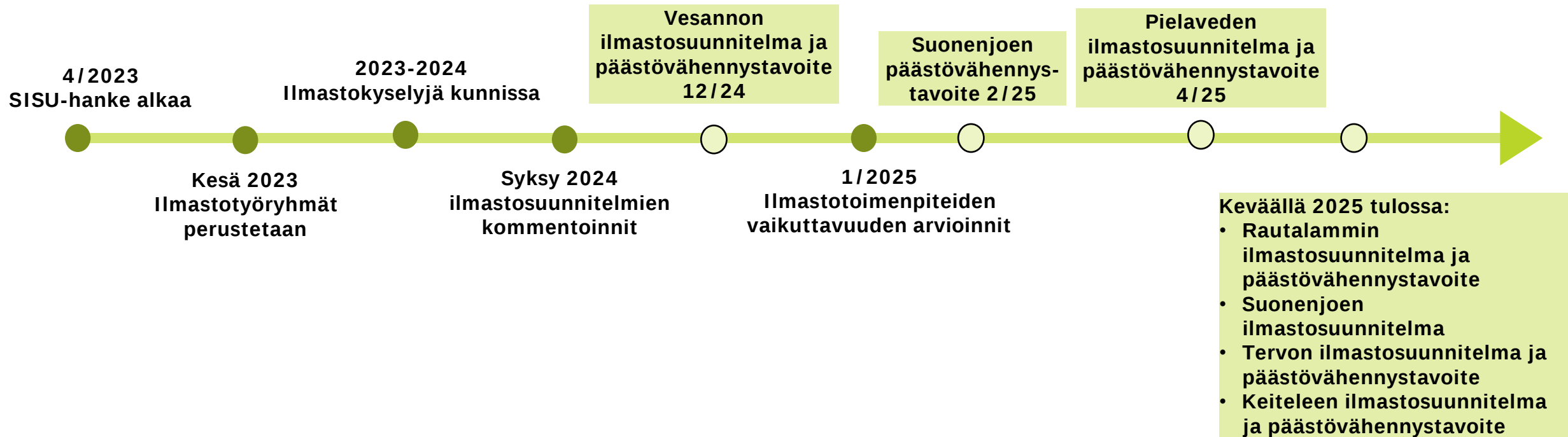
Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Suunnitelmallinen ilmastotyö SavoGrown kunnissa

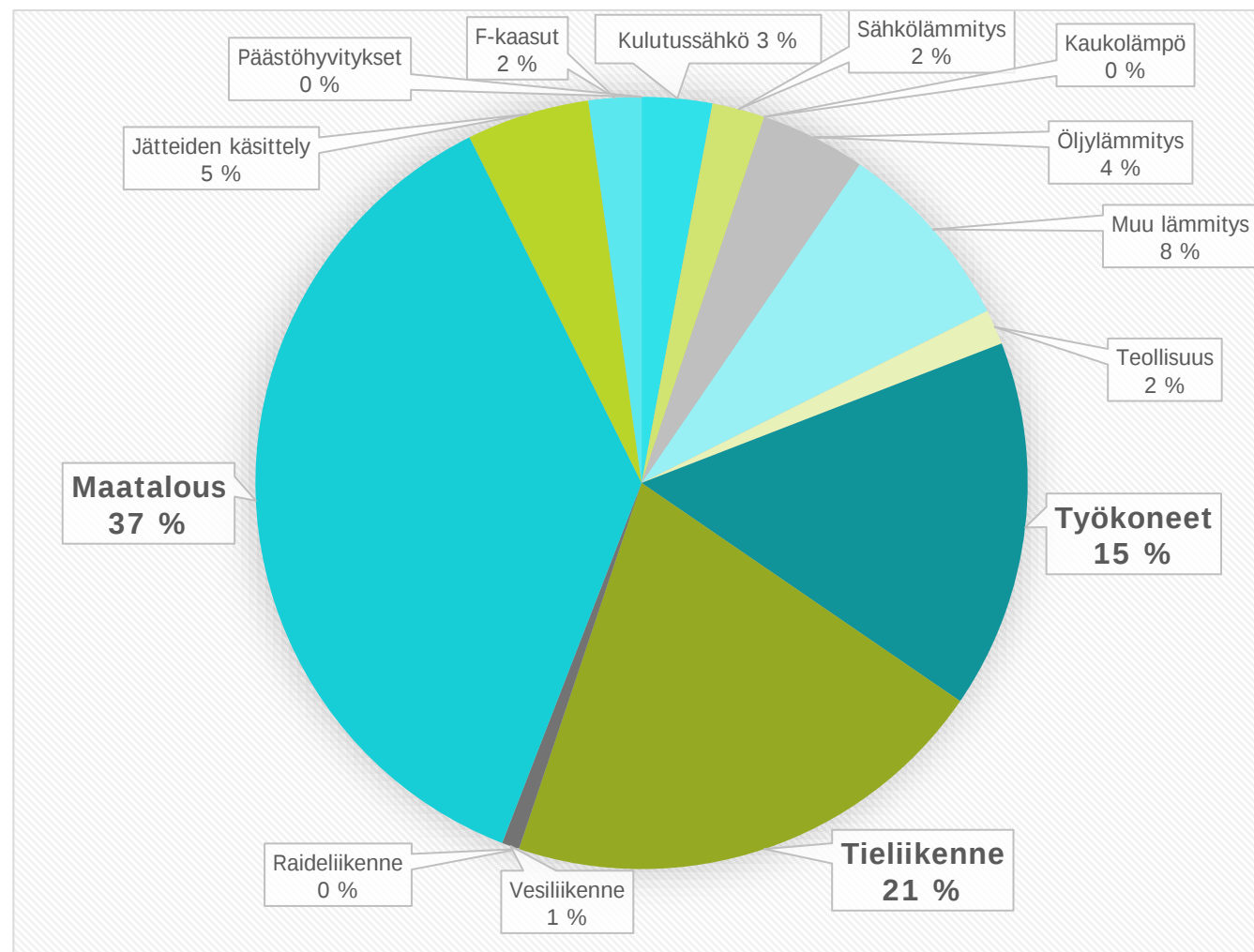
Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVOGROW
KEHITYSYHTIÖ

Tervon kokonaispäästöjen jakautuminen 2023 (SYKE:n ennakkotiedot)

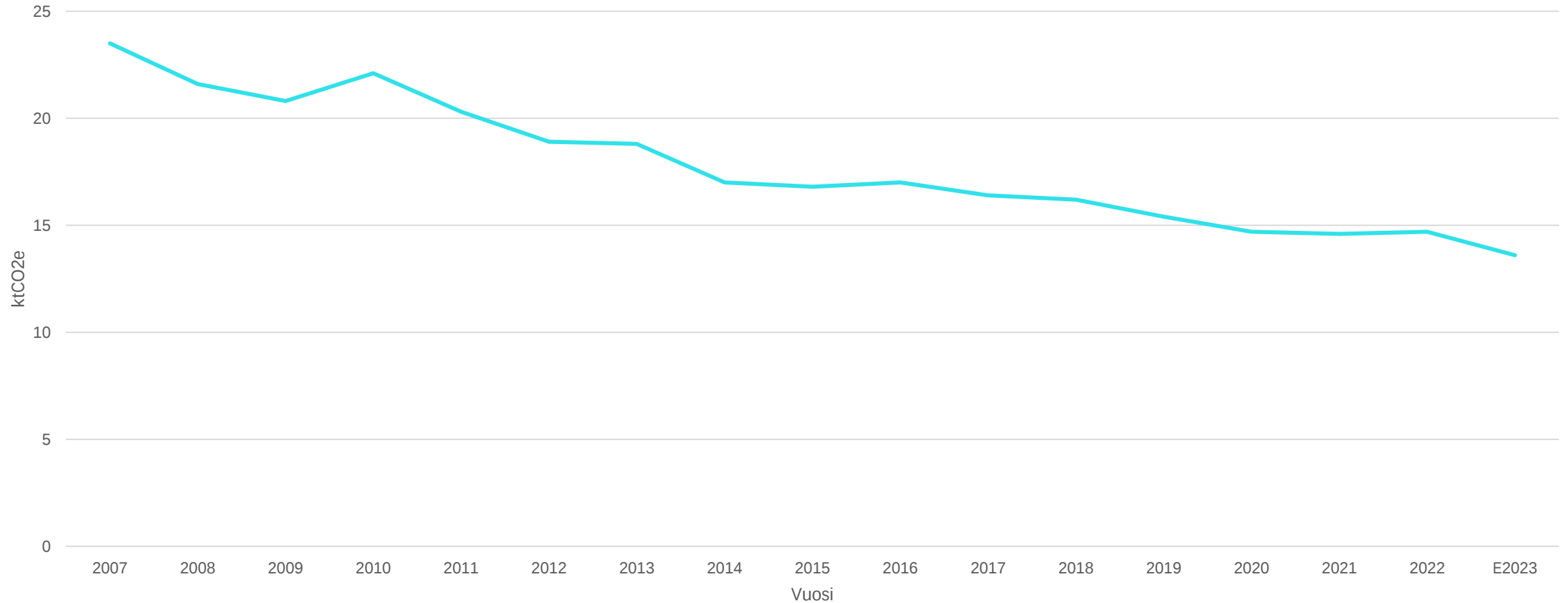
Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Tervon kokonaispäästöjen kehitys 2007-2023

Euroopan unionin
osarahoittama

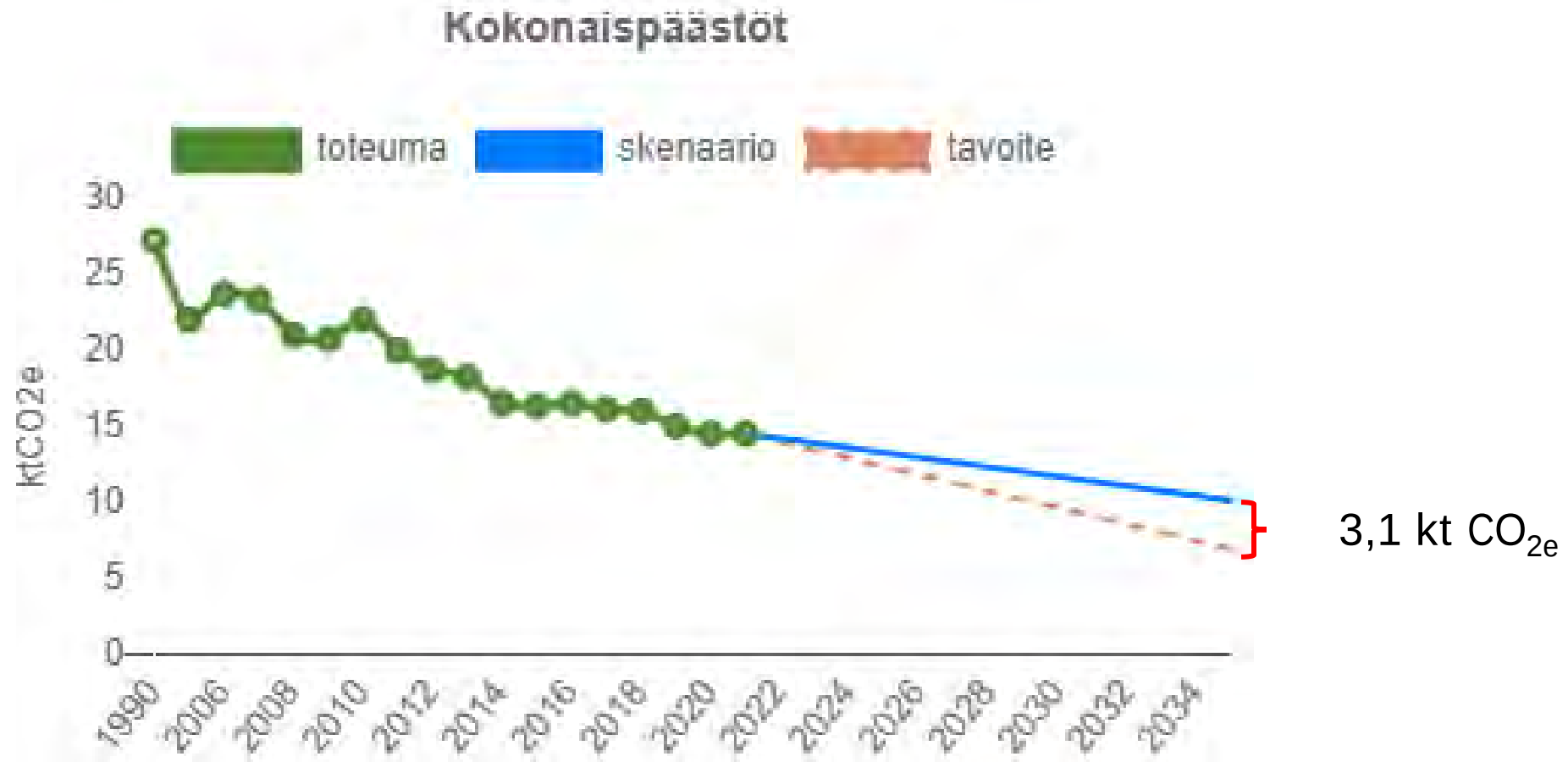

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Tervon päästökehitys ja skenaario

Tavoitteena 70 % päästövähennys

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Tervon ilmastosuunnitelma

Ilmastosuunnitelmaluonnos

Kestävä energiantuotanto ja -kulutus

- Parannetaan energiatehokkuutta, seurataan kulutusta ja lisätään tietoa energiankulutuksesta.
- Lisätään uusiutuvan energian käyttöä ja tuotantoa. Vähennetään ilmaan päätyviä päästöjä.

Vähäpäästöisempi liikkuminen

- Lisätään mahdollisuuksia yhteiskyyteihin ja -kulkemiseen.
- Vahvistetaan uusiutuvien liikennepolttoaineiden käyttöä ja saantia.

Materiaalikiertojen edistäminen

- Lisätään tietoa lajittelusta ja kierrätyksestä. Vahvistetaan innostusta lajitteluun. Parannetaan kierrätysastetta kunnassa.
- Vähennetään kulutusta

Kestävämpi ruoka-järjestelmä ja ruuantuotanto

- Pienennetään ruuan ilmastovaikutuksia.
- Lisätään tietoa maatalouden ilmastovaikutuksista.

Monimuotoiset metsät ja hyvinvoinva luonto

- Vahvistetaan hiilinieluja ja torjutaan luontokatoa.
- Lisätään tietoisuutta ja kiinnostusta metsiä kohtaan

Ilmastomyönteinen kunta-organisaatio

- Ilmastonäkökulmat läpileikkaavat toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan.
- Lisätään kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden ilmastotietoisuutta ja kannustetaan kestäviin valintoihin.

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Kestävä energiantuotanto ja -kulutus

- Päämäärät:

- Energiantuotannon ja kulutuksen päästöjen vähentäminen
- Uusiutuvan energian osuuden kasvattaminen
- Tietoisuuden parantaminen energiansäästöön ja energiatehokkuuteen liittyen

Tavoite	Parannetaan energiatehokkuutta, seurataan kulutusta ja lisätään tietoa energiankulutuksesta			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Tasataan kunnan rakennusten sisälämpötiloja.	Tekninen	2025->	Seurataan kunnan rakennusten sisälämpötiloja ja pyritään 20 asteen lämpötilaan.	Sisälämpötilat ja muutokset energiankulutuksessa
Edistetään lämmön talteenottoa jätevedenpuhdistuksessa.	Tervon Kehitys Oy	2025->	Selvitetään kustannukset ja säästöt	Edistyminen
Tehostetaan tilojen käyttöä.	Tekninen	2025->	Tehdään selvitys toimitilamuutosten tarpeesta ja luovutaan turhista toimitilatoista.	Tyhjien tilojen määrä
Vaihdetaan ulkovalot ledeiksi kiinteistöissä ja urheilualueilla.	Tekninen	Pidemmän aikavälin tavoite	Vaihdetaan korjausten yhteydessä valonlähteiksi ledit.	Vaihdettujen valojen määrä ja energiansäästö

- Tavoitteet:

- Parannetaan energiatehokkuutta, seurataan kulutusta ja lisätään tietoa energiankulutuksesta.
- Lisätään uusiutuvan energian käyttöä ja tuotantoa. Vähennetään ilmaan päätyviä päästöjä.

Tavoite	Lisätään uusiutuvan energian käyttöä ja tuotantoa. Vähennetään ilmaan päätyviä päästöjä.			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Lisätään aurinkovoimaa.	Tekninen, Tervon Kehitys Oy	2025->	Lisätään aurinkopaneeleita katoille remonttien yhteydessä. Asennetaan aurinkopaneelit uuden koulun katolle ja jätevedenpuhdistamolle.	Seurataan aurinkopaneelilla tuotetun sähkön osuutta
Pyritään metsähakkeen toimitusketjujen vähäpäästöisyyteen.	Tervon Kehitys Oy	2025->	Pidetään asiaa aktiivisesti esillä toimijan kanssa ja pyritään edistämään toimitusketjujen päästöttömyyttä.	Toimitusketjujen seuranta

Vähäpäästöisempi liikkuminen

- Päämäärät:
 - Liikenteen päästöjen pienentäminen
 - Kevyen liikenteen lisääminen
- Tavoitteet:
 - Lisätään mahdollisuuksia yhteiskyyteihin ja -kulkemiseen
 - Vahvistetaan uusiutuvien liikennepolttoaineiden käyttöä ja saantia

Tavoite	Lisätään mahdollisuuksia yhteiskyyteihin ja -kulkemiseen			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Otetaan kimpapakyytialusta käyttöön ja tiedotetaan siitä säännöllisesti.	SISU-hanke edistää kimppakyyti-alustan käytettävyyttä. Kunnalla vastuu sen markkinoinnista.	2025->	SISU-hanke selvittää sopivan alustan kimppakyydeille. Kunnalla vastuu alustan markkinoinnista, viestitään siitä ja opastetaan käytössä.	Seurataan käyttömääriä ja saatua palautetta.
Tavoite	Vahvistetaan uusiutuvien liikennepolttoaineiden käyttöä ja saantia			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Mahdollistetaan sähköautojen lataaminen.	Tekninen	2025->	Koululle tehdään sähkölatauspiste ja selvitetään muiden kohteiden sähkölatausmahdollisuuksia . Selvitetään aktiivisesti suurteholaturin tarvetta.	Latauspisteiden määrät ja käyttömäärät

Materiaalikiertojen edistäminen

- Päämäärät:
 - Kierrätyksen lisääminen
 - Materiaalien kierron ja jatkokäytön kehittäminen
- Tavoitteet:
 - Lisätään tietoa lajittelusta ja kierrätyksestä. Vahvistetaan innostusta lajitteluun. Parannetaan kierrätysastetta kunnassa.
 - Vähennetään kulutusta.

Tavoite	Lisätään tietoa lajittelusta ja kierrätyksestä. Vahvistetaan innostusta lajitteluun. Parannetaan kierrätysastetta kunnassa.			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Lisätään tietoa ja innostusta kierrätykseen ja lajitteluun.	Viestintä, vuokratalo-yhtiöt , tekninen, kiinteistön-huoltopalveluiden tuottaja	2025->	Tarjotaan lajitteluohjeistusta (Jätekukko yhteistyössä). Tuetaan lajitteluasioiden käsittelyä osana koulun arkea. Edistetään yleisten alueiden siisteyttä. Kannustetaan asukkaita pitämään siisteydestä huolta.	Saatu palaute ja kunnan kierrätysaste
Lisätään tavaroiden yhteiskäyttöä	Kirjasto ja viestintä	2025->	Kootaan kunnan sivuille tietoa yhdistysten ja seurojen vuokratavaroista (SISU-hankkeella selvitys käynnissä). Laajennetaan kirjaston lainavalikoimaa pyytämällä kuntalaisilta/yrityksiltä lahjoituksia tarvittavista tavaroista.	Käyttömäärät

Järjestetään jätteiden lajittelu kattavasti kunnan omissa toimipisteissä niin, että lajittelu on helppoa asiakkaille ja henkilökunnalle.	Tekninen	2025->	Kunnantalolla lajitellaan sekajäte, muovi, biojäte, pahvi ja paperi, ja samaa toimintaa jatketaan. Lajittelu tehdään helpoksi myös kävijöille ja asiasta viestitään ahkerasti. Varmistetaan, että lajittelu on helppoa uudella koululla.	Kunnan kierrätysaste
Tehostetaan materiaalien kiertoa ja uusiokäyttöä	Tekninen, Tervon Kehitys Oy	2025->	Jatketaan purkumateriaalien hyötykäyttöä esimerkiksi maarakentamisessa. Selvitetään tuhkan käyttömahdollisuuksia maarakentamisessa. Selvitetään jätevesilietteiden vaihtoehtoisia käsittely- ja hyödyntämismenetelmiä.	Kierrätysmäärät
Tavoite	Vähennetään kulutusta.			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Kehitetään kunnan sähköisiä palveluita ja vähennetään paperin käytön tarvetta.	Hallinto	2025->	Otetaan laajasti käyttöön: -sähköinen allekirjoitus -sähköinen asianhallintajärjestelmä -sähköinen laskutus -sähköinen arkistointi Lisätään sähköisten lomakkeiden ja hakemusten käyttöä ja kannustetaan ja ohjataan kuntalaisia sähköisten palveluiden käyttöön.	Seurataan muutoksia paperin-käyttömääriä

Kestävämpi ruokajärjestelmä ja ruuantuotanto

Ilmastosuunnitelmaluonnos

- Päämäärät:
 - Ruuantuotannon ja –kulutuksen päästöjen pienentäminen
 - Ilmastomyönteisen maatalouden ja ruokakulttuurin vahvistaminen
- Tavoitteet:
 - Pienennetään ruuan ilmastovaikutuksia
 - Lisätään tietoa maatalouden ilmastotoimista

Tavoite	Pienennetään ruuan ilmastovaikutuksia			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Seurataan ruokahävikkiä (lautashävikki, linjastohävikki, valmistushävikki) päivittäin ja mukautetaan ruokamääriä	Ruokapalvelutuottaja	2025->	Keittiöpäällikkö seuraa hävikkiä	Kirjataan hävikkimäärät ruokalistatiedon kanssa samaan. Näin pystytään selvittämään hävikkiä aiheuttavat ruokalajit ja pohtimaan ruokalistaa hävikkinäkökulmasta.

hävikkitiedon mukaan.				
Oppilaita kannustetaan vähentämään hävikkiä.	Ruokapalvelutuottaja, opetushenkilöstö	2025->	Päivähävikki tehdään näkyväksi syöjille. Toteutetaan kampanjoita, jotka kannustavat lautashävikin minimoimiseen. Kannustetaan oppilaita hakemaan lisää ruokaa, jotta kerralla ei tule otettua liikaa. Edistetään tervettä ruokasuhdetta ja ruuan arvostamista.	Seurataan hävikkimääriä.
Vahvistetaan ymmärrystä ja lisätään tietoa ruuan ilmastovaikutuksista	Ruokapalvelutuottaja, opetushenkilöstö	2025->	Osallistutaan valtakunnalliseen hävikkiviikkoon syksyisin.	Seurataan hävikkimääriä
Alatavoite/päämäärä	Lisätään tietoa maatalouden ilmastotoimista			
Viestitään ja tiedotetaan maatalouden ilmastotoimista.	Elinkeino- asiantuntija, ympäristönsuojelu	2025->	Tuodaan viestinnässä ja maatilayhteistyössä esille keinoja, joilla maatalouden ilmastopäästöjä voi pienentää ja hiilensidontaa lisätä. Tavoitteena innostaminen ja tiedottaminen.	Kontaktoitujen lukumäärä

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Monimuotoiset metsät ja hyvinvoiva luonto

- Päämäärät:
 - Metsien hiilensidonnan vahvistuminen
 - Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutuvan luonnon vahvistaminen
 - Vesien monimuotoisuuden parantaminen
- Tavoitteet:
 - Vahvistetaan hiilinieluja ja torjutaan luontokatoa
 - Lisätään tietoisuutta ja kiinnostusta metsiä kohtaan

Ilmastomyönteinen kuntaorganisaatio

- Päämäärät:
 - Kuntatalouden vahvistuminen
 - Kunnan imagon kehittyminen
 - Ilmastoystävällisyyden huomioiminen kaikilla toimialoilla
 - Hankintojen ilmastovastuullisuuden kehittäminen
- Tavoitteet:
 - Ilmastonäkökulmat läpileikkaavat toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan.
 - Lisätään kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden ilmastotietoisuutta ja kannustetaan kestäviin valintoihin.

Euroopan unionin
osarahoittama

Ilmastomyönteinen kuntaorganisaatio

Tavoite	Ilmastonäkökulmat läpileikkaavat toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan.			
Toimenpide konkreettisesti	Vastuutaho	Aikataulu	Miten eteenpäin?	Seuranta
Sisällytetään <u>ympäristö- vastuullisuuden</u> periaatteita hankintaohjeeseen.	Hallinto- pääliikkö	2025–2026	SISU-hankkeen myötä saadaan tukea kunnan hankintaohjeeseen.	Seurataan sitä, miten vastuullisuuskriteerit pystytään huomioimaan hankinnoissa.
Kehitetään hankintaosaamista ja jaetaan hyviä käytäntöjä, jotta vastuullisuus ja kiertotalouden periaatteet toteutuvat käytännön toiminnassa.	Hankinnan tekijät	2025->	Kunnan toiminnassa lisätään keskustelun ja pohdinnan kautta yhteistä ymmärrystä siihen, että ympäristönäkökulmat osataan ottaa konkreettisesti huomioon.	Seurataan hankintojen ympäristövastuullisuutta.
Huomioidaan ilmasto- ja ympäristöasiat toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toimintakertomuksessa.	Hallintokunnat	2025->	Otetaan ilmastotoimet osaksi talousarviota, toiminnan	Varmistetaan, että ovat osa toimintakertomusta ja taloussuunnitelmaa

			suunnittelua ja toiminta- kertomusta .	ja tilinpäätöstä vuosittain.
Valmiussuunnitelma päivitetään ilmastomuutoksen riskit huomioiden.	Hallintokunnat	2025–2026	Valmiussuunnitel- massa huomioidaan kunnan riskikortti ja ilmaston- muutoksen myötä aiheutuvat riskit.	
Lisätään kuntastrategiaan ilmasto- ja ympäristötavoitteita.	Kunnan- valtuusto	2025->	Vahvistetaan ilmastotavoitteiden painoarvoa strategiassa seuraavan päivityksen yhteydessä.	
Tavoite	Lisätään kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden ilmastotietoisuutta ja kannustetaan kestäviin valintoihin.			
Lisätään kuntalaisten ja mökkiläisten ilmastotietoisuutta ja mahdollisuuksia ja kiinnostusta toimia ympäristöystävällisesti.	Viestintä	2025-	Suunnitellaan kunnalle ilmastoviestinnän vuosikello. Huomioidaan kuntalaisten toiveet ilmastoystävällisen arjen tukemiseksi.	
Tuodaan viestinnässä esille Tervon roolia ilmastotoimijana.	Viestintä ja kaikki toimialat	2025-	Kannustetaan kaikkia kunnan työntekijöitä viestimään aktiivisesti.	

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

- **Ilmastomuutokseen sopeutuminen** = ihmiset, yhteiskunnat ja yritykset **mukautuvat** ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Esimerkiksi rakennukset suunnitellaan kestävänsä sään ääri-ilmiöitä, kuivuuden huomiointi, kotien viilentäminen helleaaltojen varalta.
- **Ilmastomuutokseen varautuminen** = **ennakointi ja suunnittelu**. Esimerkiksi varautumis- ja pelastussuunnitelmat (tulvat, metsäpalot tms.), varmuusvarastot, sähkönjakelun turvaaminen myrskyjen varalta.

<https://www.ymparisto.fi/fi/ilmasto-muutoksessa/ilmastonmuutokseen-sopeuduttava>

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

- Ilmastosuunnitelmassa esitelty
 - o ilmastotyötä ohjaavat asiakirjat ja ohjelmat
 - o tunnistetut riskit ilmastomuutokseen liittyen
 - o keskeiset toimenpiteet ja kehityskohteet.

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi

Löydöksiä ja havaintoja

- **Energia:** Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden parantaminen vähentää päästöjä ja tuo pitkän aikavälin kustannussäästöjä.
- **Liikenne:** Joukkoliikenteen kehittäminen tukee ilmastotavoitteita erityisesti kaupunkialueilla, kun taas harvaan asutuilla alueilla kimppakyytisovellukset ja sähköautojen latausinfrastruktuuri ovat tehokkaita ratkaisuja.
- **Ruokapalvelut:** Ruokahävikin vähentäminen ja kasvisruokapäivien lisääminen ovat helppoja toteuttaa, ja niillä on pitkäkestoisia opetuksellisia vaikutuksia.
- **Maankäyttö:** Tiivis yhdyskuntarakenne, metsitys ja luonnonmukaiset viheralueet tukevat päästövähennyksiä ja luonnon monimuotoisuutta.

Johtopäätökset:

- Energiatehokkuuden ja liikenteen kehittämisen alkuinvestoinnit tuottavat pitkän aikavälin säästöjä.
- Kuntien yhteistyö mahdollistaa skaalautuvat ja kustannustehokkaat ilmastoratkaisut.
- Digitaalisten työkalujen hyödyntäminen parantaa ilmastotoimenpiteiden seuranta- ja päätöksentekoa.
- Kilpailutusten strateginen suunnittelu tukee kestäviä hankintoja ja paikallistaloutta.

Vaikuttavuusarvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää vähähiilisten investointien suunnittelussa sekä ilmastotoimien seurantamittareiden kehittämisessä.

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Pohjois-Savon kuntien ilmastosuunnitelmat

Kuopio
Iisalmi
Sonkajärvi
Varkaus
Joroinen
Leppävirta
Vesanto
Kiuruvesi
Lapinlahti
Vieremä
Siilinjärvi
Pielavesi

Päätöksenteko keväällä 2025:

Suonenjoki (28.4.)
Rautalampi (29.4.)
Tervo (5/2025)
Keitele

Ei valmisteilla:

Kaavi
Rautavaara
Tuusniemi

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

Lähteet

- Kuntaliitto. 2022. Kunnan ilmastotyö – mitä siitä pitäisi tietää? & Kasvihuonekaasupäästöjen laskenta kaikille Suomen kunnille.
<https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Kunnan%20ilmastoty%C3%B6%20-%20mit%C3%A4%20siit%C3%A4%20pit%C3%A4isi%20tiet%C3%A4%C3%A4.pdf>
- Syke. 2022a. Kasvihuonekaasujen päästöt vähenevät hitaasti.
<https://www.ymparisto.fi/fi/ympariston-tila/ilmastonmuutos/kasvihuonekaasujen-paastot>
- Syke 2022b. Kuntien ilmastotekojen hyödyt jäävät vajaiksi ilman tehokasta viestintää.
[https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Kuntien_ilmastotekojen_hyodyt_jaavat_vaj\(64409\)](https://hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Kuntien_ilmastotekojen_hyodyt_jaavat_vaj(64409))
- Suomen ympäristökeskuksen päästötiedot ja skenaariotyökalu.

Euroopan unionin
osarahoittama

POHJOIS-SAVON
SISU

SAVCGROW
KEHITYSYHTIÖ

KIITOS!

Sanni Kalilainen 040 544 9716

SG-hankesivut:
<https://www.savogrow.fi/sisu/>

Koko hankkeen nettisivut:
www.pohjoissavonsisu.fi

Facebook: SISU-hanke
Instagram: @ilmastosisu